

پاچا سوچ وکړ، په دې باغ کې داسې انار دي چې د یوه انار د دانو د اوبو نه ګیلاس ډکېږي نو د دې باغوان خو به ډېره ګټه وي. د مسافرو خدمت خو زمیندار خلک هسې هم کوي. زمونږ مشرانو غلطې کړې ده چې ده ته یې مالیه معاف کړېده. په دې باغ باید ډېره مالیه ولګول شي.

څه شېبه وروسته پاچا د تلو اراده وکړه. د باغوان ته یې یو ګیلاس د انار شربت بیا وغوښت. باغوان هماغه شان یو انار او ګیلاس راوړ. پاچا انار وزبېښه خو نیمایي هم ډک نه شو. د باغوان رنګ زېړ وتښتېد. پاچا ترې پوښتنه وکړه: «په انار دې څه وشول چې اوس ترې یو ګیلاس شربت نه جوړېږي؟» باغوان ورته وویل:

«صاحبه! که د سر امن وي یو عرض به وکړم، زه د څلوېښتو کالو راهیسې په دې باغ کې د مسافرو خدمت کوم. د یوه انار نه یو ګیلاس ډکېږي، هېڅکله مې دویم انار نه دی، مات کړی، معلومېږي چې د پاچا په نیت کې څه فرق راغلی او د هغې اثر په انارو پرېووت.»

پاچا ډېر پښېمانه شو او د مالیې فکر یې د زړه نه ویوست. باغوان ته یې ډاډګیرنه ورکړه او روان شو. روغ نیت د ځان هوسایي او د وطن ابادي ده. د چا نیت چې بل ته خراب وي، خپله هم هوساینه نه مومي. هوشیاران وايي: «ښه نیت لوی دولت دی.»

حضرت ابوبکر صدیق^(رض)

د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه نوم عبد الله و . په ابوبکر مشهور و . هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دوه کاله کشر و . د کوچنیوالي راهیسې دواړه خواږه دوستان وو . او کله چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته خدای پاک د نبوت درجه ورکړه نو د ټولو نه اول حضرت ابوبکر رضی الله عنه په هغوی ایمان راوړ . په دې وجه د هغه لقب صدیق دی .

هغه د اسلام راوړلو نه مخکېنې هم ډېر سخي نېک او رښتیني سړی و . د بتانو عبادت یې هېڅکله هم نه و کړی . د ډېرې لویې کورنۍ څخه و . ډېر شتمن و . د رخت سوداګري به یې کوله او د خپل صداقت او پاکۍ په وجه ښه کامیاب سوداګر و . د اسلام تر راوړلو نه وروسته هغه د نېکۍ کارونه

نور هم زیات کړل . د هغه ټول مال غریبانو ته وقف و . د چا چې اړتیا وه ، ده به ورسره مدد کاوه . په چا چې به پور و ، د هغوی پورونه به یې پرې کول . په کومو مرییانو چې به بادر ظلم کاوه ، هغه به یې ترې واخیستل ، بیا به یې آزاد کړل . دغه شان یې ډېر مرییان آزاد کړي وو .

په مکه معظمه کې د نبوت نه وروسته زمونږ نبي صلی الله علیه وسلم دیارلس کاله تېر کړي وو . چې د مکې کافران د هغوی د بنسټان شول . په رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم او د هغوی په ملگرو یې ډول ډول ظلمونه کول . آخر زمونږ نبي صلی الله علیه و آله وسلم مدینې منورې ته د تللو اراده وکړه نور ټول اصحاب یې د حُان خُخه مخکې واستول او حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه یې پاتې کړ . د ټولو نه وروسته بیا هغه او رسول الله صلی الله علیه وسلم یوځای مدینې منورې ته ولاړل .

هغه په رښتیا د اسلام خادم و . کله چې به د اسلام په لاره کې د سر او مال د قربانۍ حاجت و ، هغه په هره موقع د ټولو نه مخکې و . حضرت ابوبکر رضی الله عنه په غزاگانو کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره څنګ په څنګ د سرقربانۍ ته ولاړ و . هېچې وروسته شوی نه و .

يو ځل په يوه غذا کې د مالي مرستې ضرورت و . رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اصحابو ته وفرمايل چې د چا څه له وسې پوره وي د اسلامي پوځ دپاره دې د جگړې د سامان تيارولو مرسته وکړي . هر چا د خپل وس سره سم څه نه څه مرسته وکړه . حضرت ابوبکر رضی الله عنه کور ته ولاړ او په کور کې چې يې څه موندل هغه ټول يې راوړل . د رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم مخکې يې ډېری کرل . چې هغوی ترې پوښتنه وکړه : د کور د وړو دپاره دې څه پرېښول ؟ نو هغه ځواب ورکړ : زما د بچيو دپاره د خدای او رسول مينه بس ده .

زمونږ د نبي عليه السلام د وفات نه وروسته په اتفاق سره حضرت ابوبکر رضی الله عنه خليفه شو . د خلافت نه وروسته هغه څه د پاسه دوه کاله ژوندی و .

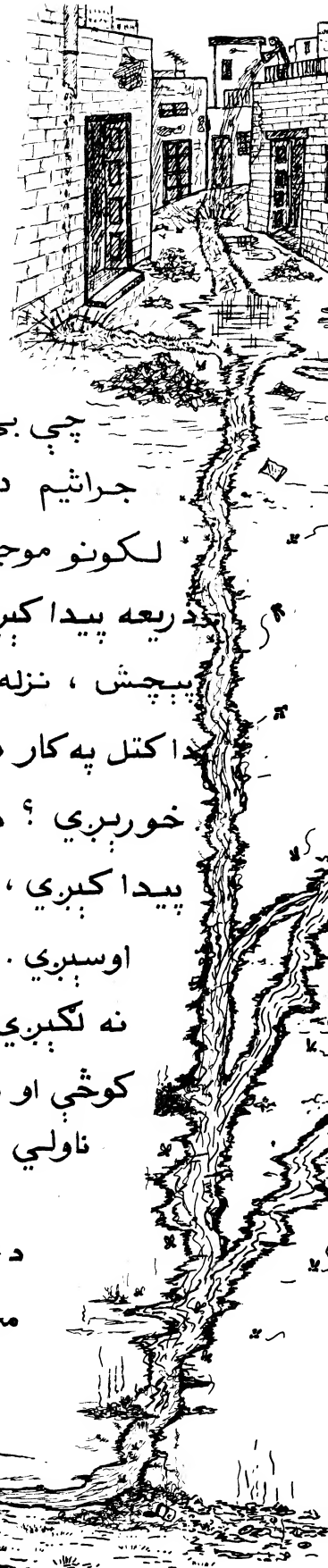
د عربو په خوا کې يوې خوا ته د ايرانيانو حکومت و . بلې ډډې ته په شام کې روميان او عيسويان وو . هغوی به هر وخت په مسلمانانو يرغلونه کول . حضرت ابوبکر په هغوی پسې پوځونه واستول او د هغوی تر وفاته نيم عراق او نيم شام فتح شول .

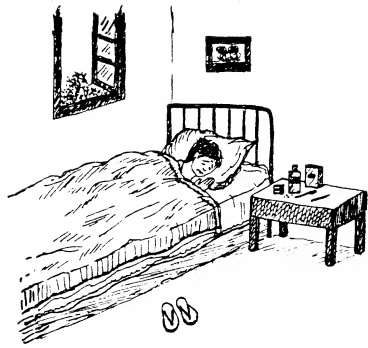
حضرت ابوبکر د هجرت په ديارلسم کال وفات شو . په دغه وخت کې د هغوی عمر دري شپېته کاله و . د بي بي عايشې په کوټه کې د رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم په خوا کې دفن شو .

د روغتيا پاملرنه

ډاکټرانو دا خبره معلومه کړې ده چې ډېرې ناروغۍ د يوه قسم ډېرو نړيو نړيو چينجيو نه ولاړېږي، داسې چينجيو ته مکروبونه ويل کېږي، دا بې حده واړه او نري نري وي چې بې د ذره بين څخه يې سرې نه شي ليدلې . دا جرايم دومره نري وي چې په يوه څاڅکي اوبو کې په لکونو موجود وي . داسې مرضونو ته چې د دې مکروبونو په جذريعه پيدا کېږي ساري مرضونه وايي، لکه نري رنځ، نس ناسته، وبا پېچش، نزله او زکام چې په کې ساره وهل، تبه او توحی وي. اوس دا کتل په کار دي چې دا مکروبونه په خپله څنگه پيدا کېږي ؟ او خورېږي ؟ دا چينجي د ناپاکۍ، خيران والي او خچن والي نه پيدا کېږي، چې هلته خلک په تنکو ځايونو کې خيران خچن اوسېږي . هوا يې صفا نه وي، اوبه يې پاکې نه وي، لمر په کې نه لگېږي، خوراک، څښاک، وجود، جامې، کورونه، لارې کوڅې او دکلي نه گرچاپېره ځای، هرڅه کنده، خيران او ناولي وي .

په داسې ځايونو کې چې د ډېرانونو، د خټلو د خوسا ډنډونو او د ناپاکۍ بويونه، ماشي او مچان په کې ډېروي . د داسې ځايونو او کليو

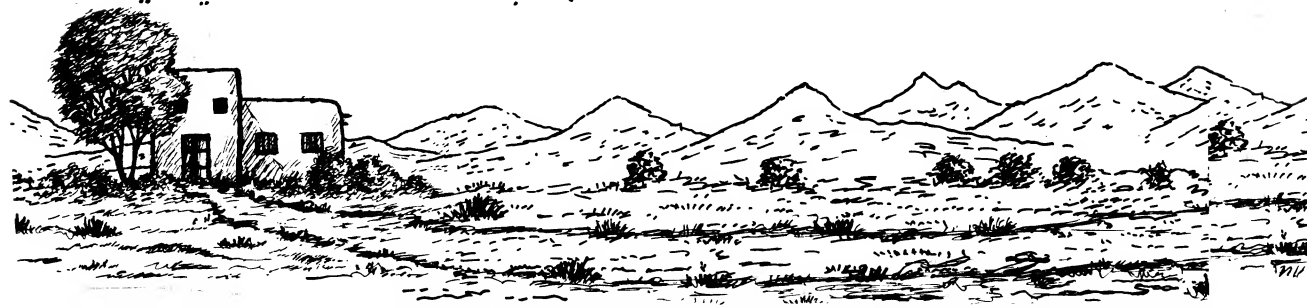

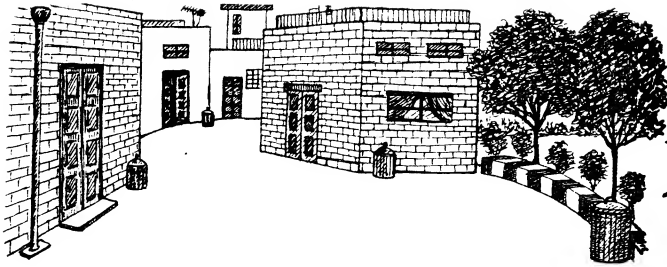
باندو خلک بې له وبا نه هم تل ناجوړه وي.
د چا يني او توري پرسېدلي وي، د خپتې
اغېر او نس خوږی يې مل وي او د چا تبه
او توخی وي. نه په خپله روغ وي، نه يې
د کوربښينه او واره بچي روغ وي.

نو په کار دي چې په معلومو او تجربه شويو کارونو

باندې عمل وشي، د صفایي او پاکيزه والي دپاره کوبښښ
وشي چې خلک د ژوند په خوږو پوه شي او په دې شان به بې
دارو درملود مرضونو او ډول ډول وبایي يرغلونو نه د خپل ځان
د روغتيا ساتنه وشي.

په صفایي کې د ټولو نه ډېره ضروري د هوا صفایي ده. په
تازه او صفا هوا او د لمر لگېدلو دپاره تیاری په کار دی. بیا د
اوبو صفایي لازمه ده. په هوا او لمر کې د مرضونو ډېر قسمه
چينجي مري. کورونو کې د تازه اوبو د څښلو دپاره د څاهگانو اوبه
د هرڅه نه ښې دي، چې پتې وي او د ناپاکۍ د گډون نه محفوظې
وي. بیا د خوراک صفایي ضروري ده. د خوراک لوبښي باید سوتره
او پاک وي، د خوراک څیزونه هم چې ناپاکه نه وي یا څرگند
نه وي پرېښودل شوي، د مچانو نه پټ وي. ځکه چې مچان په
هرگنده څیز کېښی او په پښو پورې يې ډېر مکروبونه نښتي وي.

د خوړو نه وروسته د
غابونو صفا کول هم د پېر
ضروري وي ، چې اوري
او غابونه خراب نه شي .

د دودۍ بڅرکي چې په غابونو کې پاتې شي نو غابونه
خرابوي . د پېر خواږه هم غابونه خرابوي .

ذغه شان د بدن او جامو صفایي هم د پېر ضروري
ده . د کور صفایي او د لارو کوڅو پاکیزه ساتل هم دومره
ضروري دي . د خڅلو دپاره د کور نه په دېده لویه کښه
کېنډل په کار دي چې په کې خڅله اچول کېږي . په کښه کې
پرته خڅله د باد او سیلۍ په زور اخوا دي خوا نه خوړېږي .
د کورونو نه د ناولیو اوبو د اېستلو دپاره هم پټې نالۍ او
مورۍ جوړول په کار دي چې ځای په ځای ونه درېږي او
خوسا نه شي . نو په دې شان به یقیناً خلک د دېرو مرضونو او
ناروغیو څخه پرته د دارو درملو بچ پاتې شي .

سوالونه او مشق

۱. وبایي مرضونه د څه نه پیدا کېږي ؟
 ۲. مکروبونه په کومو خرابیو زیاتېږي
 ۳. د ځان د ساتنې دپاره دکوم ډول صفایۍ خیال ساتل په کاردی؟
 ۴. دالفظو په جملو کې استعمال کړئ :
- مکروب ، نس ناسته ، لارې کوڅې ، بوبونه ، دارو درمل .

متلونه

- په يوه گل نه پسرلی کېږي .
- ژرنده که د پلار ده هم په وار ده .
- د يوه لاس نه تګ نه خېږي .
- وخت سره زر دی .
- د لنډو خټولرې اوبه دارو وي .
- مه کوه په چا چې وېه شي په تا .
- خپل عمل د لارې مل .
- غل په غره کې نه ځايېږي .
- څه چې کرې هغه به رېږي .

حضرت عایشه صدیقه رضی الله عنها

بي بي عایشه رضی الله تعالی عنها د لومړني خليفه حضرت ابوبکر رضی الله عنه لور وه . او د ټولې دنيا د مسلمانو ښځو د پاره يوه ډېره ښه نمونه ده . چې څه وخت د حضرت رسول کریم صلی الله عليه وسلم لومړنۍ بي بي حضرت خديجه رضی الله عنها وفات شوه نو د بي بي عایشې رضی الله عنها سره يې واده وکړ . دا ډېره نېکه ، پاکه او بختوره بي بي وه . او د نبي کریم صلی الله عليه وسلم هم ورسره ډېره زیاته مینه وه .

دا پاکه بي بي په مکه کې د نبوت په څلورم کال پيدا شوې وه . او له دې کبله ډېره نېکمرغه وه چې د اسلام په دوره کې يې سترگې غړېدلې وې . دې به تل نېک او ښه کارونه کول . د احد په جگړه کې يې په خپله ټپي شويو غازيانو ته اوبه ورکولې . او تر هغه وروسته په ډېرو سفرونو او هم په کور کې به د نبي کریم صلی الله عليه وسلم سره ملگرې وه . رسول الله صلی الله عليه وسلم ډېر ساده او د سختۍ ژوند تېر کړی و . تر واده وروسته چې دا پاکه بي بي د نبي کریم صلی الله عليه وسلم کړه

راغله، کور يې د خاورو او لرکيو څخه جوړ شوی و.
يعنې د کور دېوالونه يې خام او د خونې چت يې
د کجورو په څانگو او پانو پټ و. د کور ټول
سامان يې يو کټ، يو پوزی، يوه بستره، يو
بالبټ، دوه منگي، يو کنډول او د اوبو لوبڼي
وو.

کله کله به يې تر ډېرو ورځو په کور کې
د يوه نه بلېده، په ورځو ورځو به يې په مړه
خېټه خوراک نه خوړ او په نغري کې به يې اور
نه بلېده. دې پاکې بي بي د کور ټول کار او روزگار
کاوه. اخښل، پخول، گنډل، مينځل او داسې نور
هرڅه يې په خپله کول. په دې خبرو يې هېڅکله
څه گيله او خواشينی نه څرگنداوه.

د هغې دپاره د دنيا لوی نعمت او لويه خوشالي
د رسول کریم صلی الله عليه و سلم نژدېوالی او د
رحمت سيوری بس و. د هغوی د ژوند ټگلاره يې
خپله دنده او نېکمرغي گټله. دغه پاکه بي بي په
سقاوت کې مشهوره وه. ځنې ځنې شتمنو اصحابو
رضی الله عنهم چې به په هديه کې څه مال ورواستاوه
هغه به يې ټول په مسکينانو ووېشه او ځان ته به
يې هېڅ نه پرېښودل.

حضرت رسول کریم صلی الله عليه و سلم چې د دې

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دعا

دا مو دعا ده چې زمونږه نكهبان شي ربه
 په نېغه لاره مو روان كړې مهربان شي ربه
 واړه كارونه د دنيا مو ته اسان كړې ربه
 مونږ سر بالا په ښه عمل په كل جهان كړې ربه
 مونږه په كار د خپل اسلام او د هېواد راولي
 مونږه په ښه د هر وطن د مسلمان راولي
 مونږه د علم د ښې شمعي پتنگان كړي ربه
 مونږ په جهان كښې صادقان مسلمانان كړې ربه
 مونږ ته توفيق د خدمت راكړې د غريب مسافر
 مونږه د خوارو مددكار كړې په دې ښكلي جهان
 مونږه نېكان كړې د بدې نه تل امان غواړو
 د ځان سره مونږه ښېكړه د جهان غواړو

دنيا نه سفر وکړ ، تر هغه وروسته هم حضرت عايشه بي بي تر ډېرې مودې ژوندی وه او ټول عمر يې د قرآن شريف او مبارکو حديثونو په بنودلو کې تېر کړ . ځکه چې دا بي بي د پاک رسول صلی الله عليه وسلم په صحبت کې ډېره زياته پاتې شوې وه . او د هغوی د خولې خبرې يې ډېرې يادې وې . په دې سبب به لویو لویو اصحابو رضی الله عنهم د دې پاکې بي بي نه د مسئلو پوښتنه کوله او دهغې فيصلې به يې په سر سترگو منلې . لویو لویو عالمانو دا ويلي دي چې بي بي عايشه رضی الله عنها په ديني علم کې پوره وارده وه .

د ټولو مومنانو مور حضرت بي بي عايشه صديقه رضی الله تعالی عنها د اووه شپېته کلونو په عمر د دې دنيا نه رخصت شوه .

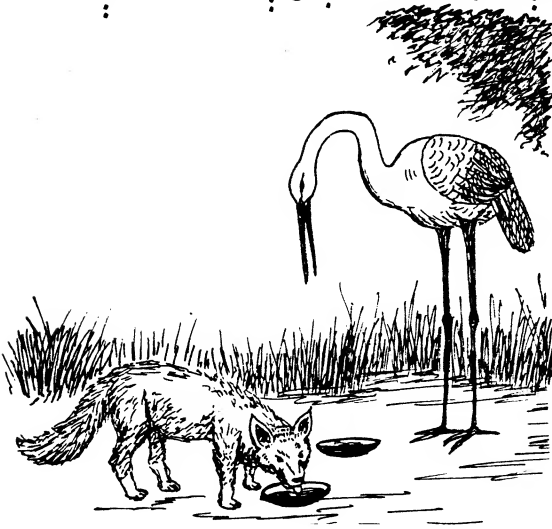
حضرت بي بي عايشه صديقه رضی الله تعالی عنها د لومړني خليفه کړه پيدا شوې وه او د رسول کریم صلی الله عليه وسلم کړه يې ژوند تېر کړی و . دهغې مبارکې په ژوند کې سختې ډېرې وې . او بيا يې د اسلام آرامه دوره هم لېدلې وه . په هره دوره کې د حضرت بي بي عايشې صديقه رضی الله تعالی عنها سپېڅلی ژوند زمونږ دپاره يو غوره لوست دی .

څه چې کړې هغه به رېبې

په يوه ځنگله کې د ډنډ په غاړه يو ډينگ اوسېده.
 او يوه گيدړه به هم هغې ډنډ ته د اوبو څښلو دپاره
 ورتله. د دواړو سره ملگرتيا شوه. يوه ورځ د گيدړې
 په زړه کې ورتېر شول چې د ډينگ سره څه ټوکه
 کول په کار دي. ډينگ ته يې وويل :
 "وروره ! ته به سبا زما مېلمه يې. ډوډۍ به زما
 سره وخورې."

هغه ورته وويل :

"ډېره ښه ده. زه به خامخا ستا مېلمستيا ته درشم."
 سهار وختي ډينگ د گيدړې کره ولاړ. گيدړې
 ډېره خوندوره شوروا پخه کړې وه. ډېرې مسالې او
 او غوړي يې په کې اچولي وو. دوه پاک قابونه يې
 راواخيستل او شوروا يې په کې واچوله. يو قاب يې
 خپلې مخې ته کېښود او بل يې د ډينگ مخې ته
 کېښود او ورته يې وويل :

وروره ! شروع کړه .

څرنگه چې قابونه تلغ وو . د ډينګ اوږده مېنوکه
په هغه کې نه ډوبېده . او د ډينګ چې ټوله مېنوکه
ډوبه نه وي څه نه شي څښلی . ډينګ ورته همداسې
ناست و او گيدړې په شرپ شرپ خپله ښوروا وڅښله .
چې خپل لوبښی يې تش کړ نو ډينګ ته يې وويل :
”څنگه وروره ! د ښوروا څه خوند و ، ځان دې
موږ کړ او که نه ؟“

هغه ورته وويل :

”ډېره خوندوره ښوروا وه . ډېر خوند يې وکړ .
ستا مېلمستيا به مې ټول عمر په ياد وي . اوس زما
وار دی . سهار ته به ته زما مېلمه يې . زما په جوتګړه
کې به ډوډۍ وخورې .“

سهار گيدړه په خوشالۍ د ډينګ کور ته ولاړه
په زړه کې يې وويل چې بيا به همدغسې حال وي .
زه به مزې کوم او ډينګ به راته گوري . خبره نه وه
چې هغه هم ورته ځان جوړ کړی و . ډينګ هم
خوندوره ښوروا تياره کړې وه . خو د قابونو په ځای
يې ورته د تنګې خولې مرتبانونه راوړي وو . يو
مرتبان يې خپلې مخې ته کېښود او بل يې د گيدړې
مخې ته . او ورته يې وويل :

”شروع کړه ! ډېره ښه ښوروا ده .“

دینگ خو خپله مښوکه
ورکوزه کړه . په مزه مزه
یې ښوروا وڅښله خو
گیدړه ورته همداسې ناسته
وه . د هغې وربوز په
نري مرتبان کې نه شو
ننوتلی . دینگ چې ځان
موږ کړ نو گیدړې ته
یې وویل :

”خوږې ! زما سر تیت
و . تاته مې فکر نه و
تا هم څه وخوړل او که

نه همداسې پاتې شوې ؟ ما خو ډېر کوښښ
کړی و چې ستا د ښوروا نه ښه ښوروا پخه
کړم .“

گیدړې ورته په خندا خندا وویل :

”وروره ! ستا د ښوروا خوند زما د ښوروا څخه
ښه و .“ او همداسې روانه شوه . د ځان سره یې
وویل : ”څه چې کړې هغه به رپېي .“

پښتانه وايي : ”د بل په دسترخوان هر څوک
خپله ډوډۍ خوري .“ مطلب یې دا دی چې د چا سره
دې څه وکړل هماغه به درپېښېږي .

۲۴ زمونږ بدن

د بنيادم وجود د ماشين په شان دی .
څنگه چې په ماشين کې وړې وړې بېلابېلې
پرزې وي ، هره پرزه په خپل وخت خپل کار
کوي ، دغه شان زمونږ د بدن اندامونه هم

لکه د ماشين د پرزو په خپل خپل ځای لگېدلي دي او د هريوه
خپل کار دی . او په خپل وخت خپل کار کوي . توپير يوازې دومره دی
چې ماشين د اوسپنې يا د اوسپنې په شان د نورو کلکو شيانو نه
جوړوي ، د ماشين پرزې د مېخونو په وسيله يوه د بلې سره پيوند وي او
زمونږ اندامونه د رگونو او پلو په ذريعه يو د بل سره داسې تړلي
دي که مات هم شي خو جدا کېږي نه . زمونږ لاس ، پښې ، د
لاسونو پښو گوټې ، سترگې ، غوږونه ، پوزه ، خوله ، ژبه او
نور بې شمېره واړه واړه اندامونه هر وخت په خپل کار کې لگيا
وي . موږ په پښو ځو ، په لاسونو څيز نيسو ، په سترگو کورو
په غوږونو اورو ، په پوزه د څيز بوی معلومو ، په خوله خواړه
خورو ، په ژبه خبرې کوو او د خوړو خوند معلومو .

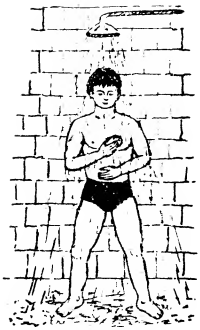
زمونږ په بدن کې د دې نه نور هم واړه واړه اندامونه

په بې شمېره کارونو کې مشغول دي دا خو
زمونږ د بدن ظاهري حصې دي . دننه زمونږ
معهده خواړه هضم کوي او وينه ترې جوړوي .

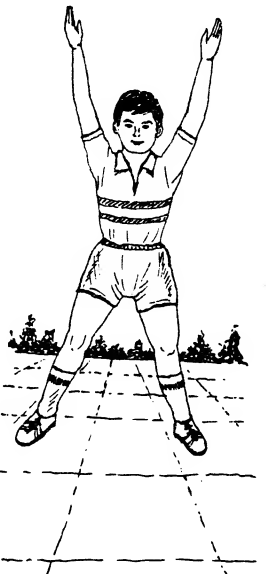

وینه د رگونو په وسیله په ټول بدن کې گرځي ، بیا سړي ته ځي سړی دا وینه صفا کوي ، زړه ته یې استوي زړه یې د رگونو په ذریعه په بدن کې خوروي . دغه دوران همپشه دغسې جاري وي .

څنگه چې د ماشین پرزې په چلېدلو باندې سولېږي ، څوک څوک د ماشین حفاظت کوي نو هغه ماشین ډېره موده چلېږي او ښه کار کوي . او که څوک یې حفاظت نه کوي نو ژر خراب او بې کاره کېږي . ماشین دمې ته اړتیا لري ، که شپه او ورځ وچلېږي نو ژر به له کاره ولوېږي او که په خپل وخت سورشي نو ډېره موده کار کوي . دغه حال زمونږ د بدن هم دی . بدن هم په ډېر کار سترې کېږي . بدن ته دمه په کار ده چې د راتلونکي کار وبار دپاره چمتو شي . څوک چې پرله پسې کار کوي او دمه نه کوي ، هغه ژر ناروغه او بې سپکه کېږي .

څنگه چې ماشین په تېلو گرځي ، دغسې زمونږ بدن هم خوړو ته اړه لري . له خوړو نه زمونږ بدن طاقت مومي خو د توان موندنې دپاره په کار ده چې زمونږ معده روغه وي ترڅو خواړه هضم کړي . غاښونه باید پاک وساتل شي ، ځکه پاک غاښونه روغ پاتې کېږي او روغ غاښونه خواړه ښه میده کوي او میده شوي خواړه

ژر هضم کېږي او بدن ته ښه وده ورکوي . که په بدن کې طاقت نه وي دماغ کار نه شي کولی . زمونږ د بدن

د ننه کښې پرزې دي. لکه معده ، يڼه ، پښتورگي کولمې ، زړه او سږی ، چې هره یوه یې ځان ځان ته خپل کار کوي او تر ټولو مهمه یې معده ده .

معده هم دمې ته اړه لري . که معده هر وخت د خوړو

نه ډکه وي (زړه خواړه یې لا نه وي هضم کړي چې نور ورواچو نو زړه او نوي خواړه به گډوډ شي ، یو به هم په کې په پوره ډول هضم نه شي) . له دې امله هر چا ته په کار دي چې خواړه په ټاکلي وخت وڅوري ، ترڅو په معده کار ډېر نه شي او هرڅه په پوره ډول هضم کړي . په خوړو کې د احتیاط او معدې ته د دمې ورکولو سره سره د بدن د روغتیا دپاره ورزش او تازه هوا هم ډېره ضروري ده .

څوک چې دې ټولو خبرو ته پام کوي د هغوی صحت به ښه بدن به یې غښتلی او مزې ، دماغ به یې تازه او هر وخت به جوړ او خوشحاله وي .

سوالونه او مشق

۱. د بدن ماشین څه ډول جوړ شوی او په څه شي چلېږي ؟

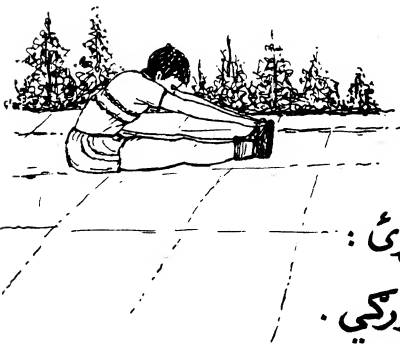
۲. مونږ ولې خوړو ته اړتیا لرو ؟

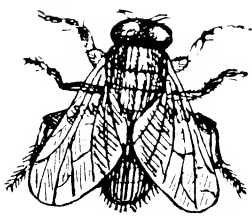
۳. بدن ولې دمې ته اړه لري ؟

۴. سږی کوم کار سر ته رسوي ؟

۵. لاندني لغتونه په جملو کې راوړئ :

پرزه ، سترگې ، دماغ ، وینه ، پښتورگي .

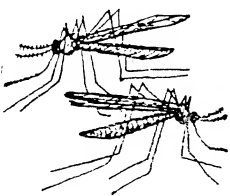
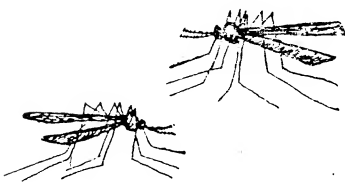
زمونږ د بنمنان

هر سړی د خپل دشمن څخه ځان ساتي او چې
وسه یې رسېږي خپل دشمن ژوندی نه پرېږدي.
مونږ هم یو دوه غټ غټ دشمنان لرو، چې له پامه مو
غورځولي دي. دا دواړه د بنمنان خورا کوچني دي ځکه راته
سپک ښکاري، ولې دوی ډېر خطرناک دي. دوی زمونږ
سره په توره یا ټوپک جنگ نه کوي، مخامخ نه راځي
پټ په پټه راباندې یرغلونه کوي. ترڅو چې مونږ
خبرېږو، هغوی بیا خپل کار کړی وي، وینه یې
رانه څښلې وي، یا یې راته بل څه تاوان رسولی
وي.

زمونږ په دې دشمنانو کې د یوه نوم مچ دی او د
بل غوماشه. مچ ډېر ناولی شی دی. په خوسا او
خرابو شیانو کېښېني، ناوړه ناوړه څیزونه خوري. په
دغو ناولیو څیزونو کې خراب، ناولی او زهرجن مکروبونه
وي. دغه مکروبونه د ډېرو ناروغیو سبب گرځي.
دغه مکروبونه د مچ په پښو پورې نښلي او دغه مچ
یې بیا زمونږ د خوراک د څیزونو سره گډوي چې
د دغو څیزونو د خوړلو څخه ناروغی پیدا کېږي.
ځېنې ناروغی د یوه سړي نه بل ته هم ورځي.

لکه نری رنځ ، والکي ، نس ناستی او یا داسې نور . دا ناروغۍ زیاتره د مچانو په وسیله خپرېږي . مچ د ناروغ سږي په کانگو ، اودس ماتي او په ناړو باندې کښېښي. په پښو پورې یې د دغې ناروغۍ مکروبونه نښلي او زمونږ د خوراک په څیزونو گرځي . څوک چې هغه څیزونه وځوري نو دغه ناروغۍ ورپورې نښلي .

غوماشه د مچ نه هم ډېره ضررناکه ده . ځکه چې مچ د یوه ځای او بل ځای څخه ناروغي راوړي خو د غوماشې بیا په خپل ججوري کې زهر وي . غوماشه بېلابېل ډولونه لري چې یو یې هم د ملاریا غوماشې دي . د ملاریا غوماشه چې څوک وچيچي د هغه بدن ته د ملاریا مکروب ور ننه باسي . څو ورځې وروسته په هغه باندې سره تبه راځي . دا تبه ډېره گرندی او پرېدوونکې وي . که سم علاج یې ونه شي نو د سږي توری غټېږي ، ینه یې کمزورې کېږي ، په زېږي اخته کېږي او دغه راز نورې ډېرې ناروغۍ ترې پیدا کېږي .

مچ او غوماشه دواړه زمونږ دښمنان دي . ځان ترې ساتل په کار دي . د خوراک څیزونه همېشه پټ ساتئ چې مچان

پرې و نه بوڼېږي . د هغې هتۍ نه هېڅکله هم د خوراک
شيان مه اخلئ چې جالۍ يا جالۍ ته ورته بل څه
شي يې نه وي پرې غوړولی .

د غوماشو نه ځان پټ ساتئ . د خونو کړکيو او
ورونو ته جالۍ يا داسې پردې وځړوئ چې
د غوماشو مخه ونيسي . هره اونۍ يو ځل
د کور په کوټو او ټولو هغو ځايونو کې چې
کور ته نژدې وي او غوماشه هلته پټېدلی
شي ، ډي ډي ټي وښېندئ .

غوماشه په ناوليو ځايونو او خوسا اوبو کې
ژوند کوي . ښه به دا وي چې په کور او د کور
په شاوخوا کې ناولي ځايونه ، ژورې کندې او خوسا
ډنډونه له منځه يوسئ . او که سمدلاسه يې
له منځه وړل گران وي نو هره اونۍ خو ډي ډي ټي
يا د خاورو ټېل هرو مرو وروښېندئ .

غوماشي ووژنئ ، که نه نو دا دښمنان به

تاسو بې مرگه پرې نه ږدي .

علم او دولت

په تېره زمانه کې ربیعه نومی یو ډېر لوی عالم
تېر شوی دی . د مدينې منورې په مسجد نبوي
کې يې خلکو ته د دين سبق ورښوده او ډېر خلک
به يې په درس کې کښېناستل . نوم يې تر لرې
ځايو خپور شو .

د ده د پيدا کېدو ته يوه ورځ مخکې يې پلار په
عسکري کې شامل شو . د مدينې منورې ته
خراسان ته ولاړ . د تلو په وخت کې يې خپلې
کورنۍ ته دېرش زره اشرفۍ پرېښودې .

په عسکري کې يې اوږد ویشته کاله په خراسان
کې تېر کړل . ربیعه چې د سبق شونو مور يې
د ده په ښوونه او روزنه بې درېغه خرڅ وکړ .

هغه ټول مال چې د ربیعه پلار پرېښی و ورو ورو
د ده په تعلیم ولگېد . دومره کمال يې حاصل کړ

چې د ځان سره سره يې د پلار نوم هم روښانه کړ .
پلار يې اوږد ویشته کاله پس بېرته هېواد ته راغی .
خپل کور ته ولاړ ، په کور کې ربیعه ناست و .

هغه چې یو پردی سړی بې پوښتنې او بې اوازه
کور ته په راننوتو ولید نو په غصه شو او پوښتنه

حضرت امام حسن^{رض} او یو غلام

حضرت امام حسن^{رض} د حضرت علي^{رض} مشر زوی او د پاک نبي صلی الله علیه وسلم لمسی و. د ده ډېرې عجیبه عجیبه قیصې مشهورې دي. وایي چې یوه ورځ امام حسن^{رض} د ښار نه بهر ته ولاړ او د خرماوو په یوه بڼ ورننوت. په عربو کې د خرماوو بڼونه ډېر وو او خرماوې د عربستان ډېر عام پیداوار وو.

په بڼ کې ګرځېده. یو غلام یې ولید چې ناست دی او ډوډۍ خوري. یو سپی هم ورته مخامخ ناست و. غلام چې ډوډۍ خوري نو یوه مړۍ په خپله خوري او بله سپي ته اچوي. حضرت امام حسن^{رض} حیران شو. غلام ته ورته شو او ورته ویي ویل: «عجیبه سړی یې، یوه مړۍ په خپله خوري او بله سپي ته اچوي، په دې خو ته هم نه مړېږي.»

غلام ورته وویل: «څه وکړم، دا سپی راغی مخامخ راته کښېناست.» امام صاحب ورته وویل چې ویي شړه، چغه ورته ووايه. څه خوري خو دې نه؟ غلام ورته وویل: «خبره دې سمه وکړه. خو سوالګر د خپل در نه څنګه وشرم؟ دا راته ډېره بده ښکاري. امام حسن^{رض} یې په دې ځواب ډېر خوشاله شو.

په زړه کې يې وويل: «داسې سړی خو د غلامۍ لایق نه دی.» حضرت امام حسن رض غلام ته مخ ورواړاوه او ورته يې وويل: «زه اوس راحم. ته د دې حای نه چېرته مه غه. زما درسره کار دی.»

لږ وروسته حضرت امام حسن رض راغی او غلام ته يې وويل: «ته سر د اوسه آزاد يې او دا بڼ هم ستا شو. ما ستا قيمت او د دغه بڼ قيمت ستا مالک ته ورکړ. دا بڼ ستا انعام دی.»

هغه لږ چپ شو، بيا رامخکې شو او ورته يې وويل: «امام صاحبه! ستا د دې مهرباني بدل خو زه نشم درکولی. دا دې ډېره زياته مهرباني وکړه چې زه دې آزاد کړم. خدای پاک دې تاته د دې ډېر اجر درکړي. څنگه چې خدای تعالیٰ ستا په زړه کې دا خبره واچوله نو زه هم د هغه خدای تعالیٰ په نامه دا بڼ وقف کوم. خدای پاک دې زما دا خيرات قبول کړي.»

اسلامي ترانه

دين زمونږ اسلام دی ، د دې لارې پتنگان یو
 مونږ مسلمانان یو
 مونږ مسلمانان یو
 رب مو یو الله دی چې قادر په هر یو کاردی
 بې مثله واکدار دی
 بې مثله واکدار دی
 شکر امتیان د محمد آخر زمان یو
 مونږ مسلمانان یو
 مونږ مسلمانان یو
 لوی کتاب قرآن زمونږ د لارې بل مشال دی
 مل مو ذوالجلال دی
 مل مو ذوالجلال دی
 مونږ د دې مشال په لور د حق په لار روان یو
 مونږ مسلمانان یو
 مونږ مسلمانان یو

لاره د اسلام په نورو لارو کې بهتره ده

هر مومن ته غوره ده

هر مومن ته غوره ده

کفر کړه نسکور ربه ! پوره زمونږ ارمان کړه

لوړ مو خپل نشان کړه

لوړ مو خپل نشان کړه

مونږه کړه غالب چې ستاد پاک دين خادمان يو

مونږ مسلمانان يو

مونږ مسلمانان يو

حضرت امام ابو حنیفه^ع

د امام ابو حنیفه رحمه الله عليه اصلي نوم نعمان دی چې خلک یې ابو حنیفه بولي . دی د هجرت په اتیایم (۸۰) کال د کوفې په ښار کې د یوه بډای کره وزېږېد او په کوچنیاوالي کې یې د خپل پلار سره سوداګري کوله .

یوه ورځ ورته د امام شعبي رحمه الله عليه په نامه یوه مشر او عالم د علم د زده کړې نصیحت وکړ . دې نصیحت پرې دومره اغېزه وکړه چې د هماغې ورځې نه یې په زده کړې پسې ملا وتړله . دغه وخت کوفه د علم لوی مرکز و ، ګڼې مدرسې یې لرلې چې د شاوخوا سیمو طالبانو به په کې علم زده کاوه .

امام ابو حنیفه رحمه الله عليه هم لومړی د خپل ښار د عالمانو نه قرآن مجید ووايه او حدیثونه یې ترې زده کړل . بیا د فقهي د زده کړې دپاره د نومیالي استاذ حماد سره شاګرد شو او بیا د څه مودې دپاره د حدیثو د پوره زده کړې په غرض مکې ، مدینې او حېبې نورو لویو لویو ښارونو ته لاړ . لنډه دا چې له ښو ښو لویانو او عالمانو نه یې حدیثونه واورېدل او د هغو کره کتنه یې وکړه .

د امام صاحب رحمه الله عليه ذهن پیاوړی ، عقل پوخ او فکر ډېر لوړ و . په یوڅو کلونو کې یې ټول دیني علم زده کړ او ژر د دې وړ شو چې نور ورڅخه زده کړه وکړي .

د استاد حماد د مړينې نه وروسته ابو حنيفه رحمه الله عليه
 د خپل استاذ حای ونيوه . په لږه موده کې يې نوم تر لرې لرې
 هېوادونو خپور شو او ډېر خلک د زده کړې دپاره ورمات شول .
 په شاگردانو کې يې ډېر لوی لوی او نوميالي پوهان وختل .
 امام صاحب ډېر دينداره او پرهېزگاره عالم و . د خپل ورځني
 ژوند لپاره به يې د رختونو تجارت کاوه . دی ډېر سخي سړی
 و ، د خلکو سره به يې ډېره بشپکته او مرسته کوله .
 د وخت خليفه (منصور) ده ته ډېر ځله بلنه ورکړه چې
 که د قاضي په توگه کار وکړي ، خو ده ونه منله . منصور په
 دې خبره خواشينی شو او امام صاحب يې بندي کړ . آخر
 په همدغې بندي خانه کې په کال يوسل او پنځوسم هجري (۱۵۰ هـ)
 کښې وفات شو .

انا لله و انا اليه راجعون ط

سوالونه او مشق

۱. د امام صاحب رحمه الله عليه اصلي نوم څه دی ؟ ده ولې
 په کوچنيوالي کې علم نه و حاصل کړی ؟
۲. امام صاحب رحمه الله عليه چې د خليفه منصور بلنه
 ونه منله ، نو هغه ورسره څه وکړل ؟
۳. امام صاحب چېرته وفات شوی دی ؟

لوی ځوان

د ایران په یوه نامتو کلي کېلان کې یوه بوډی اوسېده . هغه بوډی کونډه وه . د هغې یو ډېر نازولی زوی و . د بوډی نور څوک نه وو ، دغه زوی د هغې اسره وه . کله چې هغه په کور کلي کې زده کړه پای ته ورسوله نو د لوړې زده کړې دپاره بغداد ته روان شو او د مور نه یې اجازه وغوښته . د بوډی ورباندې دومره لرې سفر ته زړه نه کېده خو زړه یې سخت کړ اجازه یې ورکړه او د سفر سامان یې ورته تیار کړ .

په هغه زمانه کې به خلک د غلوله وېرې د قافلو سره تلل . دغه هلک هم د یوې قافلې سره د تللو وخت وټاکه . د تللو په وخت کې یې مور ورته وویل چې د کمیس په جیب کې مې درته څلوېښت روپۍ گنډلې دي . پام کوه چې درڅخه ورکې نه شي . د تنکسې په وخت کې به دې په کار شي . او دا نصیحت یې هم ورته وکړ چې که هرڅومره سخته درباندي راغله ، درواغ ونه وایې . قافله روانه شوه ، چې لږ غوندي منزل یې وکړ ، په لاره کې ورته غله ناست وو . د قافلې نه چاپېره شول ، وار په وار به یې یو یو سړی دراوه ، تالاشي به یې ځنې اخیسته او چې څه به یې ورسره موندل هغه به یې ترې اخیستل چې د دغه هلک وار راغی نو غله ترې پوښتنه وکړه :

هلکه ! تا سره څه شته ؟

هو ! له ماسره څلوېښت روپۍ شته .

د دې رښتیا وېنا په اورېدلو سره غل چېرې شو او سردار ته یې وروست . سردار د هلک نه پوښتنه وکړه چې تا د دې پټ مال حال ولې ووايه ؟ هغه ورته وویل چې زه مې مور د درواغونه ایسار کړی يم ، زه د هغې نافرمانی نه شم کولی .

د ماشوم دې ساده او رښتیا خبرو د غلو د سردار په زړه دومره اغېزه وکړه چې د ماشومانو په شان په ژړا شو . ویې ویل چې دا ماشوم د مور خبره زمکې ته نه غورځوي مگر زه د خپل خدای پاک د امر نه سر غړوم ، دهغه د حکم مخالفت کوم ، د هغه مخلوق ته تکلیف رسوم . له واره یې د غلا نه توبه وپېسته او د قافلې لوت کړی مال یې بېرته ورکړ . د دې رښتیني هلک په برکت ټوله قافله د نقصان نه بچ شوه او د غلویوه لوی ټولګي د غلا نه توبه وپېسته . دغه هلک وروسته ډېر لوی عالم او د برخې خاوند شو چې شیخ عبدالقادر جېلاني ، لوی ځوان ، پیرانوپیر او یا هم غوث الاعظم دستګیر یې بولي ؛ دا ټول د رښتینولۍ برکت و .

سوالونه او مشق

۱. لوی ځوان څوک و او د هغه اصلي نوم څه و ؟
۲. هغه ولې درواغ نه ویل او رښتینولۍ یې څه نتیجه ورکړه ؟

آزادي

کل دین په جنگ جگره ونيول شو او درې کاله قيد شو.
 کل دین قيد تېر کړ خو په ډېر کړاو او تکليف سره، هغه
 په خپلو کړو ډېر پښېمانه شوی و. ويل يې چې که يو ځل زه
 خدای تعالی د دې قيد نه خلاص کړم بيا مې توبه ده چې د هېچا سره
 به جنگ جگره نه کوم.

آخر کل دین د درې کاله قيد تېرولو نه پس راخلاص شو. ډېر خوشاله
 و، په لاره يې فکر کاوه چې اوس به که خیر وي خپل کلي ته ولاړ شم، خپل
 خپلوان به ووينم، خپلو همزولو او دوستانو سره به بيا يو ځلې کښېنم، پاڅم
 او خبرې اترې به وکړم.

کل دین خوشاله خوشاله کور ته روان و چې په لاره کې يې يو سړی
 وليد چې پنجره يې په لاس کې وه او په هغې کې دوه درې مرغۍ وې، خرڅولو
 ته يې وړې. کل دین چې مرغۍ په پنجره کې بندې ولېدې نو بيا
 خپل قيد ورياد شو. په مرغیو يې ډېر زړه وسوځېد. د سړي نه
 يې پوښتنه وکړه: "کا کا! دا مرغۍ چېرته وړې؟" سړي ورته

وويل: "بچیه! خرڅون ته يې وړم." کل دین ترې نه

ټولې مرغۍ په بيه واخېستې. د پنجرې کرکۍ

يې پرانېسته او وار په وار يې مرغۍ په

هوا کې پرېښودې. مرغۍ لاړې والوتې.

گل دین تشه پنځره سړي ته ورکړه . سړي حیران شو چې عجیبه

کاريې وکړه . خلک مرغۍ خومره په خواړه نیسي او په شوق یې

ساتي او ده تیارې مرغۍ واخیستې او بیایې پرېښودې .

گل دین په سړي پوه شو ورته یې وویل : "کا کا !

ماڅه موده په قید کې تېره کړې ده . د قید عمر

ډېر سخت وي او د تکلیفونو نه ډک وي . ماچې دا مرغۍ په قید کې

ولیدې نو خیال مې وکړ چې دوی به هم د نورو قیدیانو غوندې ډېرې په عذاب وي ځکه مې آزادې کړې ."

گل دین رښتیا وایي . هر څوک په خپل ولهن کې خوشاله وي . تاسو

ماشومان هم د خپل خواږه هېواد افغانستان کلونه یاست . سبا چې تاسو

لوی شئ ، د حکومت واک به ستاسو په لاس کې وي ، په کار دی چې مونږ ټول

د آزادۍ قدر وکړو . نو ځنګه چې دا خاوره زمونږ پلرونو په ډېره قربانۍ سره

گټلې ده ، مونږ ته هم په کار دي چې د خپل هېواد په آزادولو کې هر ډول قربانیو

ته تیار وو .

سوالونه او مشق

۱. گل دین په څه بندي شوی و ؟

۲. هغه په لاره کې د سړي سره څه ولیدل ؟

۳. د بل تر لاس لاندې ژوند تېرول څنګه وي ؟

دا املا په تخته ولیکئ :

"د قید عمر ډېر سخت او د تکلیفونو نه ډک وي . ماچې دا مرغۍ په قید کې ولیدې نو فکر مې

وکړ چې دوی به هم د نورو قیدیانو غوندې ډېرې په عذاب وي ځکه مې آزادې کړې ."

يې ترې وکړه چې څوک يې ؟ پلار يې هم دا خيال وکړ چې
دا ناست سړی پردی دی او زمونږ په کور يې قبضه کړې ده .
هغه هم په غصه شو او د ربیعه نه يې پوښتنه وکړه :

«ته څوک يې چې زما په کور کې ناست يې ؟»
په دې شور او زوږ يې مور د کوټې نه بهر راووته،
خاوند يې وپېژاند او زوی ته يې وويل چې داخو دې
پلار دی . خبره روښانه شوه .

په خبرو اترو کې وو چې د ربیعه پلار د خپلې ښځې نه
پوښتنه وکړه : «کومه اشرفی درسره پاتې ده که نه ؟»

هغې ورته وويل چې لن په آرام شه ټولې امانتې پرته
دي . د لمانځه وخت شو ، پلار او زوی دواړه لمانځه ته
ولاړل . د لمانځه نه پس خلک د ربیعه نه راچاپېره شول او
د ديني خبرو پوښتنې يې ترېنه کولې . پلار يې دا ليدل
او د خوشالۍ نه من من غټېده . بيا چې کور ته راغی نو
ښځې ته يې حال ووايه چې دا ټول ستا کمال دی .

ښځې ورته وويل چې ما ټول دولت د ربیعه په تعليم
لگولی دی ، اوس ته ووايه چې ښه مې کړي دي او
که بد ؟

خاوند ورته وويل چې د دې نه لوی دولت نور څه
کېدی شي . اصل دولت خو د علم دولت دی چې
نه خلاصېږي او نه يې څوک پټولی شي او چې
څومره يې لگوي هغومره زیاتېږي .

یوه پوښتنه لس ځوابونه

په یوه کلي کې ډېر نوميالی عالم اوسېده . یو ځل هغه ته له یوه لرې ځایه لس کسان ورغلل . هغه ورسره په ډېره مینه ستړې مشې وکړه او په عزت یې کښېنول ، چې دمه یې جوړه شوه نو بیا یې ترې پوښتنه وکړه چې څنګه مو پېښه راوګرځي ؟ هغوی ورته وویل چې مونږ ستاسو ډېر صفت اورېدلی دی . زمونږ د ټولو په زړونو کې یوه پوښتنه ده . خو څرنگه چې تاسو د علم خاوندان یاست نو مونږ هر یوه ته به بېل بېل ځواب راکوئ .

هغه ورته وویل :

”ښه ده زه به هڅه وکړم چې هر یوه ته جلا جلا ځواب ووايم تاسو خپله پوښتنه وکړئ .“

هغوی ورته وویل :

”په علم او شتو دواړو کې کوم یو څیز غوره دی او ولې غوره دی ؟“

عالم هر یوه ته بېل بېل مخ ورواړاوه او ورته یې وویل :

۱. شته خدای پاک فرعون ته ډېر ورکړي وو او علم یې

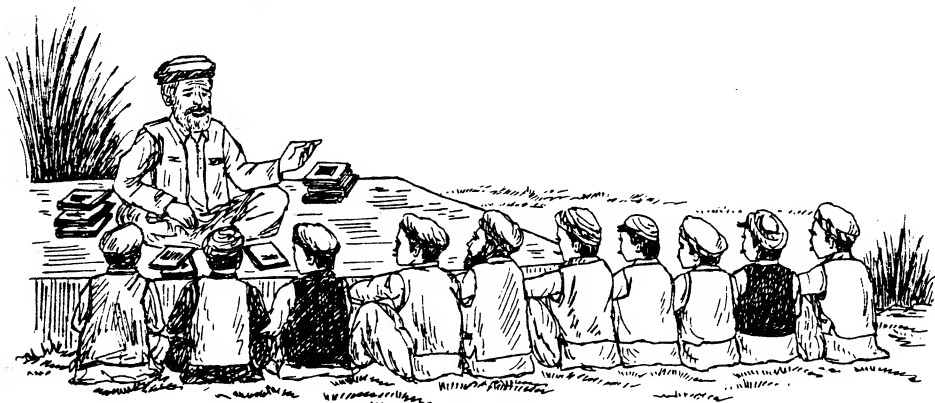
پیغمبرانو ته .

۲. د شتو حفاظت به ته کوې خو علم به ستا حفاظت کوي .

۳. د شتمن (بډای) سړي د شتمنان ډېر وي او د عالم

سړي دوستان .

۴. شته په خرڅ کولو (لگښت) باندې کمږي او علم چې څومره خرڅ کوي ، هومره زیاتېږي .
 ۵. شتمن سړی زیاتره بخیل وي خپل شته پتوي او عالم سړی سخي وي ، خپل علم د نورو څخه نه سپموي .
 ۶. شته درڅخه غله پتولی شي ، دښمن یې درڅخه په زور اخیستلی شي خو علم درڅخه څوک په زور نه شي اخیستلی .
 ۷. د دنیا ساز او سامان ، مال او دولت زړېږي . چې زاړه شي نوله کاره پرېوځي خو علم هېڅکله له کاره نه لوېږي .
 ۸. له شتو سره سړی کبرجن کېږي او کبرجن د خدای تعالی دښمن دی او علم سړي ته کمیني وربخښي .
 ۹. علم د سړي دماغ روښانه کوي او ټپکی ته یې وراړوي .
 ۱۰. د دولت حد شته خو د علم حد نشته .
- مېلمنو چې وار په وار ځوابونه واورېدل نو ډېر خوشاله شول . ویې ویل چې رښتیا هم علم له شتو نه ډېر غوره دی او علم حد نه لري .

خواخوږي

د اسلام دويم خليفه

حضرت عمر فاروق ^{رض} به چې د ورځې

له کارونو څخه وزگار شو نو د شپې

له خوا به د مدينې د ښار په بازارونو کې پټ گرځېده
او چاته به يې ځان نه ښود.

فکر به يې دا وو چې د خلکو د اصلي حالاتو څنې

ځان خبر کړي او په هره معامله کې د اسلامي انصاف
ته کار واخلي.

د شپو څخه يوه شپه وه چې حضرت عمر ^{رض} د يوه

کور تر څنګه تېرېده، کوري چې د کور په غولي

کې يوه زړه ښځه ناسته ده. اور يې بل کړی او

په نغري يې کټو باندې کړې ده. شاوخوا يې

ماشومان ناست دي، ژاري او د مور څخه د خوږو

دپاره څه غواړي.

مور يې په خبرو دلاسه کوي، ورته وايي:

«مه ژارئ، اوس به کټو پخه شي او تاسو ته به يې درکړم.

چې په مړه کېده يې وخورئ. يو ساعت صبر وکړئ

اوس به پخه شي.»

ماشومان به يو ساعت غلي او بيا به په ژړا شول،

مور به يې بيا ورته وويل: «بچيانو چپ شئ! اوس پخېږي.» آخر ناوخته شو، په ماشومانو خوب غلبه وكړه، ويده شول.

حضرت عمر فاروق^{رضي} چې دا حال وليد نو كور ته ورننوت، مور ته يې وويل: «ادې! دا دې څه كول، په دې كتنو كې څه پخېږي، ولې دې وږيو ماشومانو ته څه ورته كړل؟ او په چل چل دې ويده كړل.»

د ماشومانو مور ورته وويل: «زويه! په كتنو كې هېڅ شته، ما په كې يوڅو هډوكي اچولي دي، هغه مې په اوبو كې اېشول او وږي ماشومان مې پرې غولول. د نن سهار راهيسې په كور كې غلې دانې خلاصې دي. پاك خدای ته مې اسره ده، ما ويل چې په څه چل ماشومان وغلوم، ترڅو ويده شي او لوږه يې هېره شي.»

حضرت عمر فاروق^{رضي} چې د وږيو ماشومانو د مور دا خبرې واورېدې، هغې ته يې وويل: «ته صبر وكړه! زه راځم.»

خليفه بيت المال ته ولاړ، په خپله يې د اوږو يوه بوڅۍ راواخيسته او د هغوی كور ته يې وروړه. ورته يې وويل چې دا اوږه ستاسو شول او ماشومانو ته ترې ډوډۍ پخوه! د ماشومانو مور ډېرې دعاگانې ورته وكړې.

سوال کول که کار کول ؟

يوه ورځ محمود د پلار سره په لاره روان و .
په مخه ورته يو غريب هلک ورغی چې شلېدلې
جامې يې په غاړه وې . هغه هلک د پيسو سوال
ځنې وکړ . د محمود پلار ترې تېر شو خو
محمود ورته د جيب څخه دوه افغانۍ ورکړې .

چې لږ څه مخکې ولاړ نو پلار يې ورته وويل :
”بچيه ! خيرات ورکول خو ډېر ښه کار دی خو دا هلک
زه هره ورځ وينم چې دغه رنگ پيسې غواړي . په سوال
باندي روزي کتل زما نه خوښېږي . او سوال کول ښه کار نه دی .
زمونږ پيغمبر حضرت محمد صلی الله عليه وسلم داسې
ښودنه کړې ده چې خپله روزي د زحمت ، کار او تجارت
له لارې وگټي . سوال مه کوئ او ویلی يې دي چې هېڅ شی
په سوال مه غواړئ .

يوه ورځ رسول اکرم صلی الله عليه وسلم ته يو سړی
ورغی او ورنه يې سوال وکړ چې اې د پاک خداى جل جلاله
دوسته ! ماته څه راکړه . حضرت محمد صلی الله عليه وسلم
ورنه پوښتنه وکړه چې ته څه شی لرې ؟ هغه ورته وويل
چې زه دوه شيان لرم چې يوه مې شړۍ ده او بل مې د
اوبو څښلو يو کنډول دی .

وفرمايل :

”ولار شه هغه دواړه راوړه !“

هغه ولار کښول او شری یې راوړل .

رسول اکرم صلی الله علیه و سلم هغه

دواړه په یوه سړي باندې په دوه روپی خړخ

کړل . روپی یې د شری خاوند ته ورکړې

ورته یې وویل :

”په یوه روپی ځان ته ډوډۍ او په بله روپی باندې یو

تبرکی او پری واخله . ځنګله ته ځه او د لرګیو کبډي

راوړه او خرڅوه یې .“

هغه سړي دا کار پیل کړ او په څو ورځو کې یې حال

ښه شو . په تن پټ شو ، په خېټه موړ شو او بیا به یې

د نورو غریبانو او بېوزلو خلکو سره هم مرسته کوله .

محمود د خپل پلار خبرو ته غوږ ایښی و . په

آخر کې یې پلار ورته وویل :

بچیه ! رسول اکرم صلی الله علیه و سلم ته دا

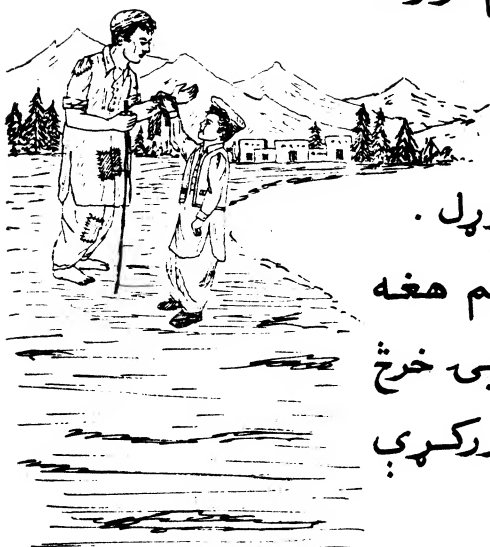
سخته نه وه چې هغه سوالګر ته یې روپی ورکړې

وی خو هغه دا نه غوښتل چې دا سړی دې د سوال

په روزی روږدی شي . مسلمان ته سوال کول

په کار نه دی . باید په خپلو مټو

څه وګټي او خپل ژوند پرې تېر کړي .

د بزگر ژوند

چې پسرلی پیل شي نو هر شی راژوندی شي. لغړې ونې تازه پانې راوباسي، نړۍ ځانگې شنې شي. مېوه دارې ونې د تازه پانو سره سره ګلونه هم راوباسي. په پټیو کې شرشم ګلونه وکړي. داسې معلومېږي لکه په ټول پټي چې چا زېږ څادر غوړولی وي.

په دغه موسم کې بزگر ګڼي کړي. رومي بانجن، تورايي، کدو او تور بانجن هم په دغه موسم کې کرل کېږي. دوکانونه د رنگ رنگ مېوونه ډک وي. زېږ زېږ لوکات تورې سرې الوچې، زردالو او اینځر د اخري پسرلي مېوې دي.

د ګرمۍ په موسم کې هم بزگر وزگار نه وي. بزگر په سخته ګرمۍ کې د غنمو لو کوي. ګېډۍ درمند ته را جمع کوي او بیا یې په خپر وهي. چې د دې نه وزگار شي نو ګڼي رالوی شوي وي. د ګڼیو للون ډېر سخت کار دی. د سرطان او اسد په سخته ګرمۍ کې چې توده هوا چلېږي، بزگر په سره لمر لګيا وي للون کوي. او چې د دې نه وزگار شي نو د جوارو، باجرې او وریجو د کر دپاره زمکه تیاروي. خټکي هندوانې، بادرنګ، زردآلو، توت او شفتالان د ګرمۍ

د موسم خوندورې مېوې دي.

د خزان موسم هم عجیبه دی. باغونه وړان ویجاړ شي، ونې پانې ورژوي. بزگر په دې

وخت کې هم وزگار نه وي . د خزان په اول کې جوار پېي ، وړي يې سپين کړي بيا يې وټکوي . د هغې نه وزگار شوی نه وي چې ګني تيار شي او ګانې شروع شي چې د هغې نه وزگار پري نود غنمو د کرلو موسم وي . غنم ، ټپير ، ملی ، گازرې او چغندر کرل کېږي . په دغه موسم کې سنګترې ، مالټې ، امرود ، کپلې او منې په دليو دليو د مېوو دوکانونو کې پرتې وي .

بزګر چې ګانې خلاصوي او ګني په ځای کوي نو دلته ورته غنم تيار شوي وي او هرڅه بيا له سره شروع شي . د بزګر ژوند ډېر ښه دی . هر وخت په تازه هوا کې ګرځي . ښې سوچه پی ، غوړي ، کچ او مستې خوري . غنم او سبزی ترکاری هم ورسره ډېرې وي . چرکې چرګان هم ساتي . د ښه خوراک او تازه هوا په وجه يې صحت ښه وي او خوشاله هم وي .

سوالونه او مشق

۱. بزګر په پسرلي کې څه کړي ؟
۲. په کرمۍ کې بزګر په څه مشغول وي ؟
۳. د خزان موسم په بزګر څنګه تېرېږي ؟

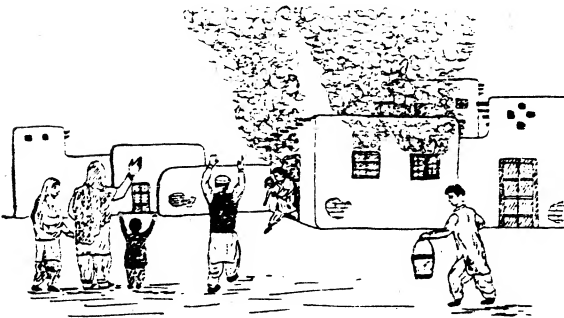
د احسان بدل

د گل حسن د کلي شپون ، اسد به خپلې مېرې
 سيند ته د اوبو ورکولو دپاره وروستې او بيا به
 يې غرمه تر يوه توت لاندې پندولې . اسد د
 توت تنې ته ډډه وهلې وه ، سترې و ، له خوبه
 يې سترگې ورغلې وې ، چې د ماشوم چيغه يې
 تر غوږ شوه ، سترگې يې وغړولې ، وې کتل چې
 يوه وړه نجلۍ د سيند په غاړه ولاړه ده ، چيغې
 وهي چې ورور مې ډوب شو ، هغه دی اوبو يووړ .
 اسد شپونکې و ، ښه لامبو يې زده وه . کله چې
 يې ماشوم په اوبو کې ولېد ، له ډېره تلواره يې جامې هم
 ونه وېستلې ، سيند ته يې وروډانگل او په ډېره
 خوارۍ يې ماشوم د سيند نه راووېست .
 اسد هلک په اوږه واچاوه او په منډه منډه کلي
 ته ورغی . د ماشوم مور او پلار ډېر زيات خوشاله
 شول ، چې خدای پاک ورته مړ زوی ژوندی کړ .
 گل حسن اسد ته ډېرې روپۍ ورکولې خو اسد
 يوه پيسه هم وانخېستله . د گل حسن زوی ، نور حسن
 خدای پاک لوی کړ . کله کله به اسد ورتللو ، او په زړه
 کې به يې ويل چې څنگه به زه د اسد د دې نېکۍ بدل

ورکرم ؟

د ورځو نه يوه ورځ وه چې اسد خپلې مېرې بېديا ته بېولې وې او په کور يې اور ولگېد . چيغې شوې چې اور ولگېد . خلکو ورمندې کړې ، نورحسن اوس لوی و ، چې ورنژدې شو ، د اسد د کور ټول خلک راوتلي وو ، خويوه ماشومه نجلۍ ترې په کوټه کې پاتې شوې وه .

نورحسن له ځانه سره وويل چې بس دغه دې وخت دی . د ټولو نه وړاندې شو . په يوه چل يې ځان کوټې ته ورورساوه . کوټه د لوخړو نه ډکه وه چټ يې اور اخيستی و . وړه نجلۍ بې هوښه شوې وه ، زگېروی يې کاوه . نورحسن نجلۍ رااوچته کړه او د اور په لمبو کې راتېر شو ، نورحسن ځای په ځای وسوځېد ، خوبيا هم پاک خدای جل جلاله هڅه بچ کړ او کوچنۍ نجلۍ هم د اور څخه بچ شوه . نورحسن په دې ډول د نېکۍ بدل خلاص کړ .

ایمانداره نجلۍ

حضرت عمرؓ د رسول کریم صلی الله علیه وسلم
دویم خلیفه و . د ده د نېکۍ ، انصاف او
پرهېزګاری ډېرې خوندورې قصې شته .
د حضرت عمرؓ عادت و چې د شپې به د
مدینې منورې په کوڅو کې ګرځېده او د
خلکو حال به یې معلوماوه چې د اړو او غریبو
په حال به پوه شو نو د هغوی سره به یې
مرسته کوله .

یوه شپه د خپل عادت سره سم د مدینې په
کوڅو کې ګرځېده چې د یوې جونګرې نه یې
د ښځې اواز تر غوږ شو . دی ودرید او
خبر و ته یې غوږ ونيو . ښځې خپلې لور
ته ویل : « داسې زموږ ګزاره نه کېږي . په دې
شپډو کې لږ اوبه ګډې کړه چې ډېرې پیسې
پرې وکتنو او څه کار به مو پرې روان شي . »

د غازیانو ترانه

د حق دپاره جنگ زمونږه کار دی په میدان
دا کار دی د غازیانو

ارمان زمونږ پوره کړې ربه مونږ کړې شهیدان
سینګار دی د غازیانو

جنت زمونږه غای دی خلکه مونږه جنتیان یو
پاخه مسلمانان یو

د مرګ پاخه یاران یو چې غالب په ټول جهان یو
ګلونه د بوستان یو

د کفر نوم به ورک کړو مونږ د حق پاخه سپایان یو
د خدای^۱ تابعداران یو

ارمان زمونږ جهان کې نه د مال شته نه دولت دی
ارمان زمونږ جنت دی

د حق دپاره مرګ زمونږ ایمان زمونږ عادت دی
بې شکه چې عزت دی

اسره زمونږ جهان کې سپينه توره د الله ده
غالبه په هرچا ده

زمونږ آواز د حق دی په لږزان ترې کفرستان دی
امیردی که سلطان دی

په یو لاس کې مونتوره په بل لاس کې مو قرآن دی
یو سیند دی چې روان دی

د حق دپاره جنگ زمونږه کار دی په میدان
دا کار دی د غازیانو

نښکي

حضرت عمر رضی الله عنه د خپل خلافت په دوره کې یوه ورځ هم داسې نه ده تېره کړې چې د مسلمانانو د حال څخه یې ځان بې غمه کړی وي. هغه به همپشه د مسلمانانو د ژوند په برخه کې فکر کاوه، د غریبانو حال به یې معلوماوه. تر څو چې به یې د محتاج حاجت نه و پوره کړی تر هغې به آرام نه کېښناست.

د هغوی په زمانه کې یو وخت سخته قحطي شوه خلکو ته د خوراک شيان نه پیدا کېدل. حضرت عمر رضی الله عنه چې دا حال ولېد نو وعده یې وکړه چې تر څو ټولو خلکو ته د خوراک څیزونه ونه رسېږي او هر غریب په مړه گېډه ډوډۍ ونه مومي، غوړي، غوښه او شیدې ټولو خلکو ته په بازار کې ونه رسېږي.

تر هغې به زه هم دا شيان نه خورم .

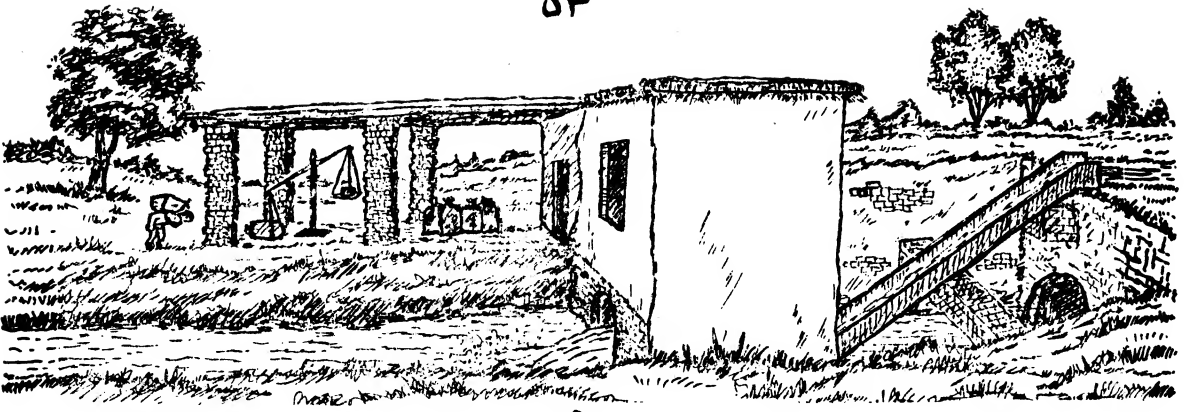
څه موده وروسته يوه سړي بازار ته غوړي او شيدې راوړې . د حضرت عمر رضی الله عنه خدمتگار هغه ټول واخيستل ، کور ته يې راوړل . حضرت عمر رضی الله عنه ته يې وويل :

”ستا وعده پوره شوه . بازار ته غوړي او شيدې راوړسېدل او هغه ټول ما واخيستل .“

حضرت عمر رضی الله عنه ورته وفرمايل :

”زما وعده خو دا نه وه چې بازار ته دې دا شيان راشي او ټول دې زما دپاره واخيستل شي . زه خو دا غواړم چې ټولو خلکو ته دا شيان په اسانۍ سره ورسېږي . تا هرڅه زما دپاره واخيستل ، نو خلک به څه کوي ؟ لاړ شه او دا په خلکو ووېشه . ترڅو چې زه تکليف تېر نه کړم تر هغې ما ته د خلکو تکليف نه شي معلومېدی .“

خدمتگار يې ولاړ او هغه يې په خلکو ووېشل . څرنگه چې د اسلام د سپېڅلي دين د مشرانو ژوند په دې ډول و ، نو هر مشر ته په کار دي چې په دې ډول عمل وکړي ترڅو چې خپل پاک خداى جل جلاله ته نژدې او خپل مقصد ته ورسېږي ، د خپلو کشرانو پوره باور په ځان پيدا کړي او د خپلو خلکو رښتينى خدمتگار وگرځي .

د اوبو ژرنده

په نهر گرځي، د اوبو ژرنده

د اوبو ژرنده، د اوبو ژرنده

نه غلې کېږي، او نه درېږي

نه دمه غواړي، نه سترې کېږي

بوجی پرتې دي، کتار کتار

اوپه راولي، انبار انبار

ډېر انسانان به، په دې مېرېږي

او هم کورونه، پرې آبادېږي

وړېځ وي که خوږ وي، او که سیلی وي

باد اوباران وي، او که بړلی وي

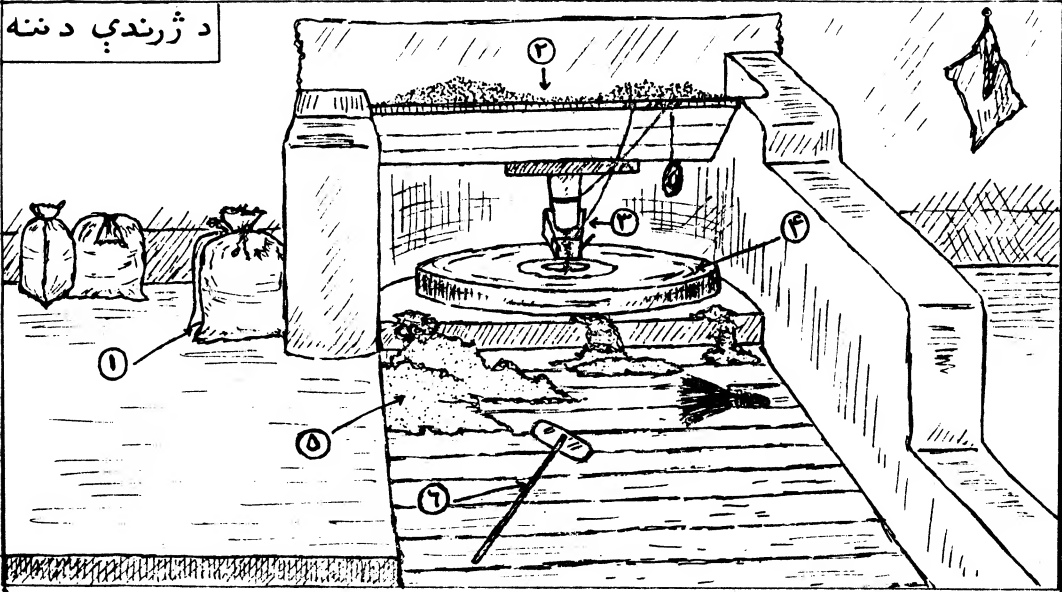
دا نه درېږي، نه غلې کېږي

نه دمه غواړي، نه سترې کېږي

د وطن داسې خدمت په کار دی

داسې اخلاص او همت په کار دی

د ژرندې دڼه

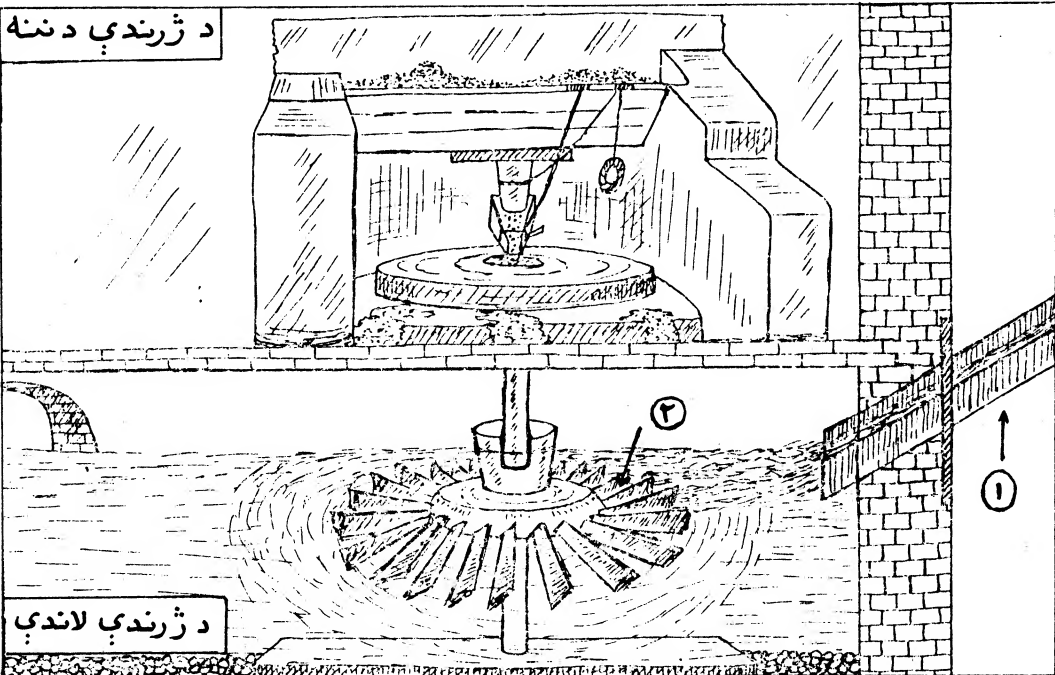

د دانو بوجی
اوره

پل
پارو

د دانو اخور
د دانو ناوه

د ژرندې دڼه

د ژرندې لاندې

داوبو ناوه

خرخ

خوشال خان خټک

خوشال خان خټک د خپلې زمانې لوی شاعر او ستر تورزن و . د خپلې قبیلې (خټکو) سردار او خوږمن مشر و . هغه د پېښور په ضلعه کې د نوښار نه دیرلس کیلومتره لرې د لمرخاته خوا ته په یوه کلي اکوړه خټک کې زېږېدلی و . اکوړه خټک د هغه غور نیکه اکوړخان آباد کړی و . د پیدایښت کال یې د پښتونخوا د عالمانو په نزد ۱۰۲۲ هجري قمري دی .

د خوشال خان پلار شهباز خان د خپلې قبیلې مشر خان و . دی د مغلو پاچا شاه جهان هم د دغې علاقې منصبدار مقرر کړی و .

خوشال خان په ډېر کوچنیوالي کې د جنګ مهول فنون زده کړي وو .

شهباز خان په یوه جنګ کې سخت زخمي شو بیا وفات شو .

د پلار د وفات نه پس خوشال خان د خپل قوم مشر شو . شاه جهان پاچا هم د پلار منصب ده ته ورکړ او وخت یې په امن تېرېده . خوچې شاه جهان وفات شو او اورنگزیب په تخت کښېناست نو د دې

د توري او قلم خاوند خوشحال خان خټک

خای د والي سيد امير خان په لمسون اورنگزیب هغه
 ډيلي ته وغوښت او بيا يې هلته نظر بند کړ. څه
 موده پس د خټکو د مشرانو په کوشش اورنگزیب
 خوشال خان د بند نه خلاص کړ او خپل وطن ته راغی.
 له هغې نه وروسته د خوشال خان زړه د مغلو نه
 تور شو. منصبداري يې پرېښوده. د ده او د مغلو
 تر منځ اوبه خړې شوې او په آخر کې خبره جنګ
 ته ورسېده. ډېر جنګونه يې سره وکړل. په ډېرو
 جنګونو کې خوشال خان بری وموند خو د کورنۍ
 بې اتفاقي په سبب د خوشال خان زړه مات شو.
 د خپلې علاقې نه تیرا ته ولاړ او په ۱۱۰۰ هجري قمري
 کال وفات شو.

د خوشال نيکه او علامه اقبال په شاعرۍ باندې
 ډېر کتابونه ليکل شوي دي. څرنگه چې تاسو اوس
 لوی شوي یئ او لوست کولای شئ نو کله موچې
 وخت درلود د رحمن بابا او خوشال خان دېوانونه لولئ.
 خوشال خان د فقې مشهور کتاب هدایه په پښتو
 ژبه ترجمه کړې ده. تاسو يې په بازارونو کې موندلی
 شئ. خدای تعالی دې مونږ ټولو ته د پښتو ترجمه
 شوې هدایي د لوستلو توفيق راکړي.
 د خوشال خان خټک په کلام کې يې د خپل قوم

د آزادۍ ، جرأت ، زړه وړتيا او قربانۍ سبق پروت
دی . خوشال خان خټک د قلم ، ژبې او تورې په
واسطه د خپل قوم ډېر خدمت کړی دی .

د خوشال خان خبرې مرغلرې دي . يوڅو خبرو
ته يې غوږ ونيسئ :

۱- هغه خلک ناپوهه دي چې د دښمن په لور
باور کوي .

۲- په سپينه زړه د ځوانۍ خوبونه ويني .

۳- څوک چې توريالي وي ، هغه باهي نه وهي .

۴- هغه خلک ډېر ناپوهه دي چې د مشرانو خبرې
نه مني او جگړې سره کوي .

۵- هغه څوک ناپوهه وي چې د جنگ ميدان ته
وزي او په متو کمزوری وي .

۶- همدغسې ناپوهه خلک په کاليو ، ماڼيو او نسب
باندي بې ځايه فخر کوي .

۷- هغه ته به څه ووايي چې د بل خوري خو
په بل يې نه خوري .

لور يې ورته وويل: «مورې! زه خو دا کار نه کوم چې په شېدو کې اوبه گډې کړم. د خليفه حکم دی چې هېڅوک دې په شېدو کې اوبه نه گډوي.»

مور يې وويل: «لورې! دلته څوک دي، نه خليفه شته او نه کوم سپاهي. تا څوک ويښي او په تا څوک خبرېږي. لږ اوبه ورواچوه، هېڅ نه کېږي.»

لور يې وويل: «مورې! خبرې خو دې صحيح دي چې خليفه نشته خو د خليفه حکم منل هم ضروري دي. که خليفه نشته نو خدای پاک خو شته. خدای ته به مختورن يو. هغه ته به څه ځواب وايو.»

حضرت عمر^{رض} دا خبرې ټولې واورېدې او خپل کور ته ولاړ. چې سهار شو، دا نجلی يې په ډېر احترام سره راوغوښته او د دې د ايماندارۍ څخه يې خوښي ښکاره کړه.

هرکله چې د دې پېغلې ايمانداري په حضرت عمر^{رض} باندې ډېر تاثير کړی و نو د اسلام د سپېڅلي دين د قانون سره سم يې خپل زوی عامم ته په نکاح کړه. او دا نجلی د خليفه نږور شوه.

لنډۍ

خير دى كه لوړ برجونه وړان شي
خداى دې د ننگ نېغې شملې نه وړانوينه

ايمان په سخته كې ښكاره شي
لكه په شپه كې چې خُلمېږي خراغونه

دا هسې زوى چېرې لوى مه شه
چې د وطن لاره كې سر نه وركوينه

په لوړو غرو د خداى نظر وي
په سريې واوړې وروي چاپېر گلونه

هرڅه چې تېر شي هغه هېر شي
څنگه به هېر شي د تنكو نجونو قتلونه

مسلمانانو ! راځئ يو شو
چې په ځان پوه شي دا منلي قدرتونه

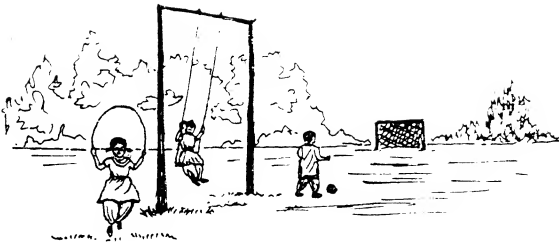

خۍ چې مدرسي ته خو

هله چمنونه دي هله سره گلونه دي
 هله بنايسته لوبې هله بڼه نالونه دي
 هله شته د ژوند خواره هله سبقونه دي
 خۍ چې مدرسي ته خو
 خۍ چې مدرسي ته خو

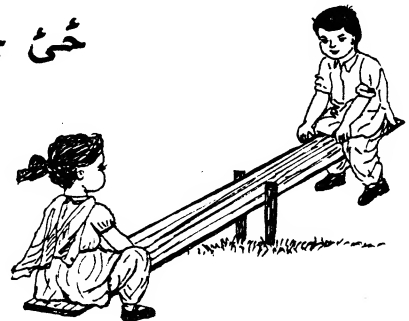
هله د دنيا گټه هله د عقبا گټه
 هله په يوشان دي ټول هله د هر چا گټه
 هله ملگرتيا زمونږ زما گټه او ستا گټه
 هله زړه خوشاله وي هله بڼه علمونه دي
 خۍ چې مدرسي ته خو
 خۍ چې مدرسي ته خو

هلته ورورولي زمونږ هلته خوشالي زمونږ
 ملک پرې ابادېږي ټول هلته سوکالي زمونږ
 سیال به د سیالانو شو هلته ده سیالي زمونږ
 پورته چې ختلي دي هلته خو قامونه دي
 ځی چې مدرسې ته ځو
 ځی چې مدرسې ته ځو

هلته چې څوک تللي دي بام باندې ختلي دي
 نوم یې په دنیا کې خپور ډېر څه یې گتلي دي
 څوک چې ورنه پاتې دي زړه باندې داغلي دي
 هلته د هر چا پوره ډېر ډېر ارمانونه دي
 ځی چې مدرسې ته ځو
 ځی چې مدرسې ته ځو

روغ نیت^۸

وابي چي نوشپروان پاچا بوه ورغ د خپلو ملگرو سره
يوغای بنکار ته وتلی و . ټوله ورغ يې په غنکلونو کې په
هوسيو پسې اسونه زغلول او بنکار خوند ورکړی و .

پاچا په يوې هوسۍ پسې اس ته پونده ورکړه او د ملگرو
ته ډېر لرې ولاړ . هوسۍ يې وويشته خوکوم وخت چي
بېرته راوگرځېد ، لار ترې ورکه شوه . په غنکل کې يوې
او بلې خوا ته وارخطا وارخطا گرځېده مگر د خپلو ملگرو پته
ورته ونه لگېده .

سره غرمه شوه . لمر ډېر تېز او تود شو . څرنگه چي
د گرمۍ موسم و ، پاچا تندي واخيست . ډېر بې سپکه او
وارخطا شو . تژدې و چي د اس څخه راپرېوزي . په دې
وخت کې يو باغ د لرې نه په نظر ورغی . ساه په کې
وچلېده . اس ته يې پونده ورکړه او د سترگو په رپ
کې باغ ته ورسېد .

دا باغ په دې غنکل کې د بنکاريانو د دمې کولو دپاره
جوړ شوی و . بنکاريان به چي په غنکل کې په منډه
ستري شول نو دې باغ ته به د دمې دپاره ورتلل .
د باغ خاوند به يې خدمت وکړ او بيا به په خپله مخه
ولاړل . پاچا چي باغ ته ورسېد ، د اس نه کوز شو او
په اخوريې وتاړه . په کت کې خور وور پرېوت .

باغوان ورته راغی او پوښتنه یې ترې وکړه : «څه چل درباندي شوی دی ؟»

پاچا په ډېر کمزوري اواز ورته وویل : «اوبه» باغوان په منډه منډه ولاړ او د نژدې ونې نه یې یو انار وشکاوه . د انار دانې یې د ململ په دستمال کې واچولې او د یوپاک کیلاس سره یوځای یې د پاچا مخې ته کېښودلې .

پاچا د ململ د دستمال په ذریعه د انار د دانو ته اوبه په کیلاس کې وپستلې . ټول کیلاس د انار د سره شربت نه ډک شو او په ډېره مینه یې وڅښه . تنده یې پرې ماته شوه او ستړیا یې هم پرې رفعه شوه . چې لږ په آرام شو ، د باغوان نه یې پوښتنه وکړه : «د دې باغ مالیه څومره

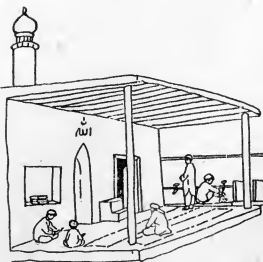
ده ؟

باغوان ورته وویل : «صاحبه ! دا باغ خود عامو خلکو دکتې او آرام دپاره جوړ شوی دی ، چې کوم مسافر راشي ، موږ د هغه خدمت کوو . د دې خدمت په بدل کې د ډېرې زمانې راهیسې موږ ته حکومت مالیه معاف کړې ده .»

د افغان مهاجرينو كمشنر

— د بشوونې او روزنې خانګه —

پښتو

د دريم ټولګي د لوست کتاب

د زده کوونکي نوم :

د افغاني مهاجرينو دپاره لومړني تعليمات ۱۹۹۲

د افغاني مهاجرينو د پاره لومړني تعليمات

پښتو

د دريم ټولگي د لوست کتاب

الف

مخ	لوسـتونه	گنـه
۱	دعا	۱
۲	علم او دولت	۲
۴	ایمانداره نجلی	۳
۶	حُئی چي مدرسي ته حو	۴
۸	روغ نېت	۵
۱۱	حضرت ابوبکر صدیق ^{رض}	۶
۱۴	د روغتیا پاملرنه	۷
۱۷	متلونه	۸
۱۸	حضرت عایشه صدیقه رضی الله عنها	۹
۲۱	څه چي کړې هغه به رېبې	۱۰
۲۴	زمونږ بدن	۱۱
۲۷	زمونږ دښمنان	۱۲
۳۰	حضرت امام حسن ^{رض} او یو غلام	۱۳
۳۲	اسلامي ترانه	۱۴
۳۴	حضرت امام ابوحنیفه	۱۵
۳۶	لوی حوآن	۱۶
۳۸	آزادي	۱۷
۴۰	یوه پوښتنه لس حوآبونه	۱۸

ب

مخ	لوستونه	گڼه
۴۲	خواخوږي	۱۹
۴۴	سوال کول که کار کول؟	۲۰
۴۶	د بزگر ژوند	۲۱
۴۸	د احسان بدل	۲۲
۵۰	د غازيانو ترانه	۲۳
۵۲	نېکي	۲۴
۵۴	د اوبو ژرنده	۲۵
۵۶	خوشال خان خټک	۲۶
۶۰	لنډۍ	۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

ARIC
B
6.421
PAK
1251

COMMISSIONER AFGHAN REFUGEES - EDUCATION CELL -		
<i>gtz</i>	B.E.F.A.RE. - PROJECT (BASIC EDUCATION FOR AFGHAN REFUGEES)	<i>gtz</i>
TB	P-III	MARCH 1992